

## XIV. МЕЖДУНАРОДНИ СРАВНЕНИЯ

Представени са агрегираните окончателни резултати от Програмата за европейски сравнения (ПЕС) на паритетите на покупателната способност за 2000 г., изчислени от Евростат към 13.12.2002 година. Данните се отнасят за 15-те страни - членки на Европейския съюз (ЕС), 13-те страни, кандидатстващи за членство в ЕС, както и за някои развити европейски страни (Норвегия, Швейцария и Исландия), участващи в Програмата като членки на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ). Показано е и мястото на отделните страни по различните показатели. Ранжирането на страните е направено по показателите „индекс на физически обем“ и „индекс на относителни равнища на цени“ - общо и за основните компоненти на брутния вътрешен продукт.

В ПЕС е възприето европейската валутна единица евро (EUR) да бъде съпоставимата една на валута, тъй като ЕС-15 е избран да играе ролята на база за сравнение. Следователно реалните стойностни обеми са превърнати в евро СПС, индексите на физическия обем са представени в проценти към ЕС-15 = 100, а паритетите на покупателната способност (ППС) отразяват съотношението на съответните национални валути към 1 евро. ППС са представени в стандартизирана форма към базата (ЕС-15 = 1), наречена „стандарт на покупателната способност“ (СПС), т. е. евро в реално изражение (условна средна валута: евро СПС).

Паритетите на покупателната способност (ППС) представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Те са изчислени въз основа на реални цени на избрани представителни стоки и услуги (потребителски и инвестиционни) и на стандартни условни строителни обекти. Чрез тях се елиминира влиянието на раз-

личните равнища на цени в участващите страни партньори и се приравнява покупателната сила на националните валути. Следователно превърнатите в единна съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на потребените стоки и услуги.

**Индексите на относителни равнища на цени** са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показващи колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-15) страни. Те се изчисляват като съотношения между ППС и официалните валутни курсове - национална валута/евро.

Брутният вътрешен продукт по текущи цени, превърнат в сравнима валута с помощта на ППС, се нарича реален БВП (БВП в реално изражение).

**БВП на човек от населението в реално изражение (в евро СПС)** се приема като физически измерител на общото икономическо състояние на страните в сравнение с ЕС-15 или съпоставени помежду си посредством ЕС-15.

**Индексите на физическия обем на БВП на човек от населението** отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребения обем стоки и услуги в тях, т. е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни.

**Индексите на стойностен обем на БВП на човек от населението** се изчисляват от номиналните стойности на БВП на човек по текущи цени, превърнати в евро с официалните валутни курсове.